

انزلی مهم‌ترین زیست‌بوم تالابی در شمال کشور و بزرگ‌ترین ایستگاه پرندگان مهاجر و محل تخم‌گذاری و زادآوری بسیاری از آن‌هاست. این تالاب مهم‌ترین زایشگاه ماهیان دریای خزر هم هست و همین مؤلفه‌ها موجب شده نام تالاب انزلی در سال ۱۳۵۴ در فهرست تالاب‌های بین‌المللی کنوانسیون رامسر به ثبت برسد.

چهار دهه پس از ثبت این تالاب در فهرست رامسر، حالا تالاب انزلی به خاطر مشکلات فراوانی که گریبانگیرش شده، در «فهرست مونیترو» قرار دارد که با اولویت حفاظت و احیای بالا تعریف شده است.

تالاب انزلی محل تخم‌ریزی آبزیان و پناهگاه و مأمن پرندگان بومی و مهاجر است. این تالاب با بیش از ۱۰۰ گونه پرنده، ۵۰ گونه ماهی و صدها گونه گیاهی، اکوسیستم کم‌نظیری دارد. تالاب انزلی از مهم‌ترین منابع تکثیر و تولید ماهیان خاویاری و استخوانی دریای خزر است.

این تالاب به واسطه گیاهان، جانوران و مورفولوژی و شکل بستر، ارتباط با دریا و رژیم رودها دارای محیط زیستی ویژه است. معروف‌ترین گیاه، همین گیاه لاله تالابی است؛ تالاب انزلی را به این دلیل «مرداب لاله» می‌خوانند. تنوع زیستی بالای تالاب، آن را برای پرندنگری و مطالعه پرندگان مناسب کرده است. حواصیل‌ها، اردک‌سانان، کشیم‌بزرگ، کشیم گردن‌سیاه، پلوه کوچک و کاکایی‌ها از پرندگان این تالاب هستند. چند سالی است که گیاه «آزولا» هم به عنوان یک گیاه مهاجم، بخش‌های گسترده‌ای از تالاب را پوشانده و موجب

در بسیاری از بازارهای محلی، تخمدان‌های لاله مردابی را با نام «پسته دریایی» به فروش می‌رسانند. وجود بازار برای این محصول گیاهی موجب شده با برداشت بی‌رویه، عملاً امکان زادآوری گیاه کاهش پیدا کند. از این تخمدان‌ها نیز در تزئینات گل‌آرایی هم استفاده می‌شود که باز هم به برداشت بی‌رویه آن دامن می‌زند.

ناگفته نماند که عبور و مرور قایق‌ها هم از لابه‌لای این گیاهان شناور در آب، از عوامل دیگری است که انقراض این گل را سرعت بخشیده است. واقعیت آنکه هر جا که این گل می‌روید، گردشگران برای تماشای گل‌ها به آنجا هجوم می‌آورند. آب‌بندان ۵۲ هکتاری روستای اجاکسر در غرب بابلسر یکی از رویشگاه‌های این گیاه زیباست؛ اما یکی از شناخته شده‌ترین آبگیرهایی که لاله مردابی در آن می‌روید، تالاب انزلی است.

● تالاب انزلی، بهشتی با هزار و یک مشکل

۱۵ هزار سال پیش در آب‌های ساحلی دریای کاسپین، باریکه‌ای از خشکی سر برآورد که بخش کوچکی از دریا را از بستر اصلی آن جدا می‌کرد. این باریکه چند ده کیلومتری که از یک طرف به خشکی متصل بود، به موازات خط ساحلی پیش رفت و در پشت خود حوضچه‌ای به وجود آورد که یک زیست‌بوم کامل تالابی بود. تالاب انزلی، این چنین شکل گرفت.

با ۱۱ رود اصلی، ۳۰ رود فرعی و مساحتی کمتر از ۲۰ هزار هکتار، تالاب

**این روزها متأسفانه
لاله‌های تالابی در
فهرست گیاهان در
معرض خطر انقراض
قرار گرفته است**